

Protocol voor eerste uitgifte begeleiding van inhalatiemedicatie in het kader van COPD

A. Informatieverstrekking aan de patiënt

Intake

- “Heeft u deze medicatie reeds eerder gebruikt?”
- “Wat heeft uw dokter u reeds verteld over de medicatie?”

Indicatie

- Vermeld de indicatie en leg kort uit wat COPD is adhv een patiëntfolder waarbij je onderlijnt/fluoresceert wat van belang is
  - *“Deze medicatie is voor uw longziekte/COPD”*
  - *“COPD is een ziekte waarbij de luchtwegen blijvend vernauwd zijn en de longen steeds minder goed werken. De oorzaak is een voortdurende ontsteking van het slijmvlies van de luchtwegen. Hierdoor raken vooral de kleine vertakkingen van de luchtwegen blijvend beschadigd.”*
- Noteer de indicatie op de verpakking

Werking

- Leg kort en eenvoudig de werking van het GM uit
  - Gebruik opnieuw de patiëntfolder
  - *“Deze medicatie (zeg de naam van het geneesmiddel) bevat twee bestanddelen; het ene zet de luchtwegen open, het ander gaat de ontsteking tegen. Het werkt niet genezend, maar zal wel de symptomen verlichten.”*

Gebruiksaanwijzingen

- Hoe gebruiken (Demonstreer en laat de patiënt herhalen!!)
  - Gebruik hiervoor demonstratietoestellen
  - Toon een instructiefilmpje en e-mail de link naar de patiënt¹
  - Instructiefolders bestaan bijna voor alle toestellen en zijn ook verkrijgbaar via Delphicare² en www.bvpv-sbip.be
- Wanneer innemen + noteer op verpakking
- Benadruk belang therapietrouw
  - *“In de meeste gevallen moet deze therapie gedurende een lange periode genomen worden. Het is belangrijk dat u elke dag de medicatie gebruikt zodat de kortademigheid niet terugkomt.”*
- Bijzonderheden
  - Verschil tussen nood- en onderhoudsmedicatie

¹ Instructiefilmpjes voor inhalatie zijn te bekijken op <http://www.apotheek.nl/>

² Te vinden via www.delphicare.be > zoek op de specialiteitsnaam > “Farmaceutische zorg” > “Patiëntenmateriaal”

Bijwerkingen

- De meest voorkomende bijwerking is het ontstaan van een schimmelinfectie in de mond (enkel bij gebruik van inhalatiecorticosteroiden)
“Het ontstekingsremmende bestanddeel zou ervoor kunnen zorgen dat u een schimmelinfectie in de mond krijgt, echter als u telkens na inhalatie de mond spoelt, is de kans heel klein dat dit voorkomt”

Feedback

- *“Heeft u alles begrepen? Heeft u anders nog vragen?”*

Registratie in patiëntdossier

- Registreer belangrijke opmerkingen betreffende patiënt (specifieke noden/bezorgdheden) in dossier

B. Aandachtspunten voor de apotheker

Farmacotherapie

- Houd interacties en contra-indicaties in het oog (via apotheeksoftware).
- Geen codeïne bevattende siropen afleveren aan COPD-patiënten in zelfzorg.
- Geen acetylcysteïne afleveren aan COPD-patiënten in zelfzorg.

Communicatie

- Gebruik eenvoudige, voor de patiënt begrijpbare taal (geen vakjargon).
- Toon empathie: heb aandacht voor de patiënt zelf i.p.v. louter de focus te leggen op het geneesmiddel. Toon dat je de patiënt begrijpt (bv. “ik begrijp dat...”, “inderdaad...”)
- Schriftelijke info (patiëntfolder of snelinformatie DelphiCare) over het geneesmiddel meegeven is belangrijk, zo kan de patiënt thuis alles nog eens rustig nalezen.
- Bij patiënteducatie is het belangrijk te doseren en te herhalen: verstrek niet te veel informatie in één keer, en herhaal bepaalde belangrijke aspecten tijdens een volgende uitgifte nog eens. Duid in de folder de belangrijkste zaken aan.
- Patiënten die net van bij de arts komen waar ze gediagnosticeerd werden met COPD zijn vaak “overdonderd”. De apotheker dient de patiënt gerust te stellen indien nodig, zonder de aandoening echter te bagatelliseren.

Andere:

- Registreer de verstrekte eerste uitgifte begeleiding en de meegegeven patiëntfolders in het patiëntdossier (door middel van barcodevermelding op de patiëntfolder kunnen folders snel en eenvoudig geregistreerd worden in het patiëntdossier [hier wordt momenteel door APB aan gewerkt]).
- Houd rekening met de privacy van de patiënt (maak zo nodig gebruik van de “intieme hoek”).
- Laat patiënten die veel informatie nodig hebben (bv. patiënten bij wie meerdere nieuwe geneesmiddelen worden opgestart) eventueel op afspraak komen.
- In apotheken met meerdere medewerkers is het aan te raden werkafspraken over eerste uitgifte begeleiding te maken.